

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamântului :</p> <p>Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. " " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiunile oficiose, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Corespondințele sînt a se adresa redacțiunii „FÓIA DIECESANĂ“ ; érá banit de prenumerațiune și inserțiini la Tipografia diecesană în Caransebeș.</p>
--	--	--

Cuvéntare festivă

rostită la sêrbarea hramului s. bisericii din Logoj în 1890
de protopresbiterul Logojului Dr. George Popovicu.

„Fericitii sunt cei ce ascultă cuvéntul
lui Dzeu, și-l păzesc pre deusur.” Luca
XI. 28. —

Iubiților Creștini!

Momentele însemnate din viața indivizilor și popoarelor precum și ale țerilor și comunelor se serbează din străvechime și până în zilele noastre. Pre cât este de măi mare însemnătate momentul, pre atât măi mult cresce și solemnitatea sêrbătorii. Asemenea sêrbători se află la păgâni și creștini, în stat și în biserică. *Noi Iub. creștini!* serbăm azi cel măi însemnat eveniment din viața bisericească a comunei noastre Logoj, care este: sêrbarea hramului s. bisericii sau a rugei cum o numim de comun. Áncă dintru început în biserică creștină se sêrbătoreau asemenea evenimente cu o însufletire și înțelegere extraordinară alergênd credincioșii din toate ținuturile la asemenea sêrbări. În zilele noastre am ajuns cu credința așa de departe, încât din cultul dzeesc serbăm aproape numai formele și singur acestea iubindu-le și înțelegându-le dăm și sêrbătorilor bisericesci însemnătate de tot formală. Astfel am decăzut în convingerile noastre religioase-morale, ca serbarea hramurilor bisericesci sau rugele să ne fie o greutate nesuportabilă, pentru-că le serbăm numai cu trupul eară nu și cu spiritul, și ce este din trup, trupului se închină; eară ce porcede din spirit se închină lui Dzeu. Când se apropie aceste prasnice, măi și grele grijii cuprind pre credincioși, anzim vaiete și plângerii nesfîrșite, vedem chiar în jurnalele noastre desbătându-se acestea, și ce este măi mult, chiar corporăciunile noastre bisericesci în unele locuri s'au vèzut îndemnate a opri serbarea rugelor, cari ar fi un reu cumplit și îngrozitoriu pentru popor și pentru biserică. Ce timpuri trăim ce năravuri ne stăpânesc! Acea-ce odinioră străbunilor nostri era cea măi însemnată și plăcută sêrbătoare, căci o sêrba comuna împreună cu frații veniți din vecinătate și depăr-

tare, am ajuns să o lăpêdam ca un obicei stricăcios. Rugele ne sêrăcesc; rugele ne strică tinerimea; rugele ne aduc dușmăni, sfezi și gâlcevii, bătăi și ucideri nu arare oi în comune. Așa auzim pretutindenea vâetându-se, căci astfel este credința noastră; eară credința prin faptele noastre se arată, grăesc s. scriptură; pentru-ca să lămurim întrebarea aceasta, mă voiú sili Iub. creștini în cuvéntarea mea de față a vè arêta, că ce fel de sêrbătoare este ruga și cum trebuie noi ca creștini să o sêrbăm.

1.

Instituțiunile politice, soțiale și culturale ale omenirei, potrivit firei și dezvoltărei lor, urmăresc un scop anumit. Singuranța persoanei și a proprietății; înlesnirea traiului familiar și soțial; lățirea și generalizarea cunoștințelor în popor: Acestea sînt de comun scopurile prin cari se țintesc la o viață plăcută și fericită pe pămênt. Asemenea și așezămêntul religios, biserică creștină, urmăresc un scop anumit: fericirea și mântuirea timpurală și vecinică a omenirei. Biserica, fiind de așezare dzească și urmărind scop sânt, are și chemarea sublimă de a rēdica pre om din rēndul celorlalte vietăți; ai îndrepta gâudirea și dorirea pururea cătră Dzeu: idealul nemărginit a tot ce este bun, drept, adevêrat, frumos, puternic și îndurat. Nici unul dintrē așezămintele omenesci nu și-a însușit când-va sie-și un atare scop, singură biserică creștină veacuri de arēndul lucră cu putere supranaturală pentru amēndouē mântuirile ale credincioșilor ei. Un vechiu părinte al bisericii zice, că religiunea singură deosebesce pre om de animal. Religiunea este după s. scriptură o legătură între Dzeu și om așa ni se înfățișază în T. V. Noe, Avram și Moisi ca mijlocitori ai legămēntului între Dzeu și poporul israiltean; eară despre mântuitoriul nostru Christos zice s. Apostol Pavel, că este mijlocitoriul așezămēntului nou. În acest așezămēnt a lui Isus Christos viează așadară legătura între Dzeu și om, căci spre acest scop s'a întemeiat biserică creștină, carea este adevêrul, calea și viața prin care mergem la Tatăl. Biserica dintru început și până acum își are localurile, unde se vestesc

principiile și învățăturile ei dzeesci, unde se adunau creștinii spre a aduce la olaltă rugă de laudă și mulțămită lui Dzeu și prin darul cuvântului Dzeesc a se întări în credință, iubire și nădejde. Aproape trei sute de ani creștinii prigoniți cu fer și foc nu avură pretutindenea locașuri mărețe de întrunire, ei se adunau unde li-se da prilej și puțință, și abia după înfrângerea păgânismului se ridică casele bisericii în toate părțile unde ajunsese vestirea cuvântului evanghelic. În toate timpurile și la toate popoarele vedem locașurile s., casele dzeesci zidindu-se și înfrumșetându-se cu mari jertfe prin tot ce era mai scump și mai frumos. Biserica este Iub. creștinii prin urmare locul cel mai sânt, unde ne adunăm toți fără nici o deosebire, ca să ne întărim în legământul nostru cu Dzeu din care porcede izvorul mântuirii noastre; aicea ascultăm învățăturile scripturilor sante: aicea ni-se propun legile Dzeesci, cari după firea și puterea lor covârșesc toate așezemintele omenești: *locul bisericii este locul întrunirii noastre cu Dzeu*. Astfeliu credem noi și de aceea înțelegem și zelul neobosit, jertfele fără de seamăn, ce le-au adus și le aduc credincioșii când zidesc casa lui Dzeu.

De aceste cugete și simțiri înalte au fost pătrunși și strămoșii noștri, când, la îndemnul și stăruințele vrednicului de pomenire Gavril Gurean, au pus temelie acestui măreț locaș dzeesc în anul 1759. Zidirea acestei biserici a durat 7 ani de zile și s'a făcut cu cheltnelile și jertfele mari ale credincioșilor Români din Logoj, la carea însă o mare parte a contribuit și fericitul ctitor Gavriil Gurean pe care îl putem numi și întemeietoriul bisericii. Acest bărbat nemuritoriu pentru comuna noastră a purtat toată greutatea întreprinderii, fiind dânsul dela 1759—1771 episcop și carele afară de biserică a ridicat pe spesele sale o școală pentru cultivarea tinerimei. În orî care cot privind, vedem lucrarea plină de zel, de iubire, de evlavie, de jertfe, de tărie și putere a străbunilor. S'au sfârșit aproape patru genunchi de oameni, de când la altariul acesta se aduce jertfa fără de sânge pentru mântuirea credincioșilor, și de când casa aceasta deveni locul de întrunire al strămoșilor, moșilor, părinților și al nostru tuturor cu Dzeu. Aici s'au rugat străbunii și ne rugăm și noi Părintelui nostru ceresc, ca să verse darul și mila lui preste noi spre înțelegerea învățăturilor mântuitoare cari vecinic se vestesc în casa aceasta; aici ne adunăm spre a întări legământul nostru cu Dzeu, fără de care vieța și firea noastră nu s'ar deosebi de a animalelor. Din acestea urmează Iub. creștinii! că amintirea hramului s. noastre biserici se sërbează, prin aducerea aminte de ziua aceea, în carea pentru întâia dată s'a adus jertfe și închinare lui Dzeu în locul acesta decâtă strămoși; eară această sërbațoare se va păstra din neam în neam până ce nu se va răsipi orî stîrpi vița și legea noastră în pământul acesta.

II.

O parte mare a credincioșilor noștri din timpul de față, cugetă în rătăcirea lor, că sërbearea hramului s. bisericii sau ruga este așezată numai pentru desfătarea și îmbuibarea trupezască. De acea vedem și pregătirile mari,

cari s'au făcut prin cumpărarea de haine prețioase și luxoase cu bani câștigați cu sudoare cruntă și aruncați fără socoteală în vânt, numai și numai spre a se areta lumii la rugă în vestimenta, cari nu se potrivesc nici stărei nici puterei celui ce le poartă. Dacă ar cunoaște cineva toate tainele din familii, ar putea să ne spună lucruri măhnitoare, câtă ceată și câtă amărăciune nu aduce într'adevăr ruga acestor creștini vrednici de compătimire, cari prin hainele luxoase socot a acoperi golătatea lor din lăuntru. Portul fălos și nepotrivit an adus multe case la perzare și de aceea să nu ne mirăm, dacă petrecând stratele orașului nostru numerăm două sute de familii, scoase prin ușurătatea minții din vatra părintească.

Vedem mai departe, că o samă de creștini grămădesc pentru rugă măncări și beuturi în prisosință, gândind întru sine asemenea bogatului din evanghelic: acum suflute al meu mănâncă bea și te veselesce, și stăpăniți de aceste poftes sevrșesc cumplite fărădelegi. Căutați Iubiților! vă rog, impregiurul vostru și fiind cu băgare de samă să vă convingeți cum se pregătesc unii creștini pentru rugă. Văzând multele slăbiciuni și patimi cari fi robesc pre acestia, nu trebuie să ne mirăm dacă în multe părți au început a urgisi rugă și a cerca delăturarea lor fiindcă aduc sërăcie și stricăciune în popor. Trebuie totuș să ne mirăm când auzim astfel de păreri greșite și nesocotite, cari află izvorul reului în sërbațoare și nu în robia patimilor. Ruga este Iub. creștinii! o sërbațoare de închinare lui Dzeu, prin care aducem laude și mulțămită pentru toate binefacerile ce le avem din legământul nostru cu Dzeu; prin care noi arătăm că ținem la sântenia casei dzeesci, pentru care strămoșii noștri de mult ni-au lăsat un exemplu atât de strălucit, prin care ne aducem aminte de ziua aceea, în care s'a plinit sfințirea acestei case, locul întrunirii noastre cu Dumnezeu. Unii însă dintră noi au făcut din rugă o sërbațoare a îmbuibării, nesațului și a desfrului, în care se închină patimilor sale, și în loc de a urma faptelor mărețe strămoșesci se cufundă în urgiile poftelor animalice. Acestia sînt despre cari zice s. apostol Pavel: *„câci mulți îmblă, despre cari mai de multe ori v'am zis, eară acum plângend vă spun, că sînt dușmanii crucii lui Christos; al căror sfîrșit este perzarea, al căroru Dzeu este pântecel, dar a căror mărire stă în rușinea lor, cari cugetă cele pămîntesci!“* *)

Se mulțămim Domnului, că întră voi Iub. creștini! dușmanii crucii lui Christos nu vor fi numeroși, pe cari altcum ușor fi cunoașteți din roadele lor, căci acestea nu aduc laudă și nu se închină lui Dzeu, ei vènează laude pentru dênșii și se închină pântecelui și patimilor sale, dar a căror mărire se arată după cuvintele apostolului în rușinea lor. Ear voi Iub. creștini! sus să aveți inimile și cugetele voastre astazi și, privind la această măreață casă ridicată de străbuni, vă însuflețiți ca să sërbațăm amintirea acestei zile, aducend jertfe din inimă curate, închinare adevărată, laudă, mărire și mulțămită lui Dzeu; astfel ca ruga noastră auzindu-se în ceriu

*) Filip. III. (18—19).

să ne întărim în legământul mântuirii noastre și prin lucrarea darului dumnezeesc să putem și noi asemenea fapte neperitoare săvârși, încât următorii noștri în al patrulea genunchi serbând pomenirea lor, să poată avea asemenea pildă înainte precum noi am moștenit dela stămoșii noștri. Veniți să sârbăm nu numai cu trupul dar și cu spiritul această ziă înălțând sufletele și cugetele noastre la ceriu, ca să nu cadă asupra noastră ocară, rușine și spurcăciune, ci ruga noastră să fie spre lauda și mărirea lui Dzeu căruia s'au rēdicat această măreață casă. Veniți să ne închinăm și să cădem împēratului nostru Dzeu rugându-ne astfelu: „*Stăpâne Doamne Dzeul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului, auzine pre noi păcătoșii și prin trimiterea duhului sânt iple cu lumina ta cea vecinică casa aceasta, făcēdu-o scamu mării tale și loc de scăpare și mântuirea poporului teu, ca să fie celor strântorați și înviforați adăpostire, celor în dureri tămăduire, bolnavilor vindecare și contrariilor înfricoșare; ochii Tei fie totdeauna deschiși spre dēnsa ziua și noaptea și cu urechile Tale ascultând rugile noastre cu frică și eclavie carsă mila Ta preste noi, cu până în sfērșitul veacului numele Tēu să fie lăudat și preamărit în casa aceasta, eară poporāl Teu binecuvēntat în veci, amin*“.

Adunarea constituantă

a reuniunii învēțătorilor din diecesa Aradului, districtul dinoaci de Mureș.

În 13.25 l. c. s'a constituit reuniunea învēțătorilor din tractul Belințului, al Timișorii și al Comlosului, conform regulamentului consistorial din 12 Maiu a. c.

Adunării au premers la 9 oare dimineata chiamarea Sântului Spirit celebrată în biserica S. Ilie din Fabric de Părintele Iosif Grădinariu, inspector scolaru.

Prezenți au fost 91 de învēțători și 5 învēțătoare din tractul Timișorii, Comlosului, Belințului și al Lipovii; eară ca oaspeți au fost mai mulți onorațiori, întrē cari P. O. D. protopresviter George Creciunesau, preoții: Vasilie Domșa, Victor Rusu, Pompeiu Dorea, Ion Nicolau Groza, Ion Baltă, domnii advocați: Emmanuel Ungurean, George Ardelean și alții.

D. avocat Paul Rotariu, în calitate de președinte al reuniunii învēțătorilor din Timișoara salutând membrii deschide adunarea și cedează locul comisariului consistorial M. O. D. Petru Anca, administrator ppviteral, carele salutând adunarea și împărtășind scopul întruniri provoacă adunarea a-și alege un notariu „ad hoc” care se acclamă în persoana învēțătorului Iuliu Vuia. Dup'aceea dând cetire noului regulament pentru organizarea reuniunilor și a conferințelor învēțătorești, s'a constituit Reuniunea districtuală alegēnd cu aclamație:

de președinte pe *Paul Rotariu*,
„ vicepreședinte pe *Traian Luugu*,
„ notariu prim pe *Iuliu Vuia*,
„ notariu al doilea pe *Ion Doboșan*,
„ cassariu pe *Ion Surdu*,

de controlor pe *Petru Mușu*,

„ bibliotecariu pe *Ioach. Boncea*.

Președintele Paul Rotariu ocupēndu-și locul mulțămesc învēțătrilor pentru încrederea ce de nou au pusă întrēnsul apoi adunarea ia următoarele decise:

Ca reședința biroului reuniunii să fie Timișeara.

Ca biroul să compună regulamentul afacerilor interne.

Ca biroul să constituie despărțemintele.

Se mai decid taxele anuale pentru membri cu 50 cr. pentru cassa districtuală și tot 50 cr. pentru cassa despărțemintului apoi timpul și locul adunării generale din anul viitoru.

În fine din incidentul retragerii Dluī Dr. George Popa dela postul de asesor consistorial ordinaru în senatul școlariu, adunarea dă espresiune sentimentelor sele de durere pentru acesta retragere, și-l roagă telegrafice ca să-și reocupe postul.

Cu aceasta se închie ședința I. eară adona ședință, ținută în sala otelului „Principele de coroană” din cetate, se deschide dup' ameză la 3^{1/2}.

Președintele prezintă adunării delegațiunea reuniunii învēțătorilor din diecesa Caransebeșului constatătoare din Domni I. Ionașiu, I. Marcu și Rom. Ancușă la ce D. I. Ionașiu salută frățesce reuniunea noastră.

Au urmat apoi douē disertațiuni una „Despre diferețele defecte corporale ale omului” cetită de Ioach. Boncea și a doaua „Despre activitatea și principiile lui Pestalozzi” cetită de Iuliu Vuia, care amēdoauē s'a decis a se publica.

După ce s'au mai pertractat unele afaceri curente președintele închiec adunarea mulțamind tuturor participantilor; eară învēțătoriu Iuliu Vuia mulțamit președintelui, carele de ani 20 a condus reuniunea învēțătorilor din tractul Timișorii cu cel mai bun succes.

În adoua zi Marți s'a constituit despărțemintul Timișorii în carele la propunerea inv. Iul. Vuia s'au votat 25 fl. pentru monumentul lui *Constantin Diaconociu Loga*.

Programa

școalei superioare de fēțe a reuniunei femeilor române din Arad și din provincie.

I.

1. Reuniunea femeilor române din Arad și provincie cu 1. Octomvrie 1890. st. n. deschide în Arad o școală superioară de fete gr. or. română de șese (6) clase cu limba de propunere limba română, care este îmbinată cu internat și în care se vor propune obiectele de învēțămēt prescise în legea de instrucțiune cu adausul, că pre lângă acele obiecte se va mai propune: limba germană, limba francesă, piano și lucru de mână, în estensiunea recerințelor pretinse de trebuințele vieței noastre soțiale.

2. Instrucțiunea în cele 4. clase inferioare se va preda după planul de învēțămēt edat de Consistoriu eparchial din Arad, car în cele 2. clase din urmă după planul prescis de lege.

3. Corpul didactic al acestei școale se va compune: din o învēțătoare ca directoară, din a doaua

învătătoare ordinară și din mai mulți membri angajați ai corpului didactic dela institutul pedagogico-teologic.

4. Instrucțiunea în limba franceză și piano se va provide prin institutori speciali.

II.

5. În această școală se vor primi eleve, care au ajuns etatea de 8. ani și au absolvat cel puțin două cursuri ale școlii elementare populare; — elevele, care se vor presenta — vor depune un esamen de primire și se vor împărți în clase după rezultatul obținut.

6. Elevele acestei școlii pot fi interne și externe.

7. Internatul se va eloca în localitatea școlii, și sub supraveghierea comitetului reuniunii și a consistoriului eparchial gr. or. român din Arad.

8. Elevele interne vor avea întreaga provedere în institut.

9. Modul de viață în institut se va regula conform recerintelor igienice prin un regulament de casă.

III.

10. Elevele din internat au a solvi pentru didactru, instrucțiune din studiile ordinare, precum și pentru întreaga provedere și îngrijire în internat, o taxă anuală de 200 florini, care este a se solvi în 4. rate egale, și adică: la 1. Octomvrie 50 fl. la 1. Ianuarie 50 fl., la 1. Martie 50 fl. și la 1. Maiu ascmenea 50 fl. — elevele estranee au a solvi un didactru lunar de 2 florini în fie-care lună anticipative.

11. Acele eleve, care vor lua instrucțiune din limba franceză și piano afară de taxele și didactrul de mai sus au a solvi pentru fie-care studiu din acestea câte 2 fl. la lună.

IV.

12. Elevele, care se vor însinua la acest institut, vor avea a fi provăzute cu toate cărțile de lipsă, cu requisite de scris și desemn precum și cu requisitele de cosut și cu lucru de mână; — ear cele din internat au să fie provăzute cu:

- a) o saltea (matraț)
- b) o cuvertă de pat (covor)
- c) 2. perini
- d) 4. fețe de perini
- e) o plăpomă de acoperit
- f) 4. lepedee
- g) 6. stergarie
- h) 6. salvete

i) cuțit, furchiță, linguriță, un păhar, un lavor de spălat, o perie de dinți, un sapun și doi pepteni,

l) Afară de acestea schimburile seau albiturile trebuincioase din fie-care câte $\frac{1}{2}$ de duzină precum și cu încălțămintele și îmbrăcămintele superioare trebuincioase.

V.

14. Insinuările se pot face până la 1. Octom. st. n. 1890. la direcțiunea școlii superioare gr. or. române de fete în Arad: casa cea noauă diecesană din piața „Tököly“.

Din ședința comitet. reuniunii femeilor române din Arad și provincie ținută la 30. Iulie st. n. 1890.

Aurelia Beleşiu, m. p.
președintă.

Petru Truța, m. p.
secretarfu.

Nr. 3153/1890.

Se aproabă din partea consistoriului ca senat de școlii.

Arad, din ședința consistorială ținută în 23. Iulie (4. August) 1890.

Din încredințarea Preasfinției Sale Dnui
Episcop diecesan:

I. Goldișiu, m. p.
potosincol.

Raportul general

despre activitatea soțietății de lectură a tinerimei dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeș, pe anul de gestiune 1889/90.

(Continuare).

Pe lângă încercările literare și producțiile înșirate soțietatea noastră, constituindu-se în sinod și comitet parochial, s'a deprins și în aplicarea unor dispoziții din statutul organic și din regulamentele congressuale așa precum acelea sânt de a se petrece în viața practică. Cu un cuvânt ea a făcut tot ce i-a fost cu putință să facă spre înaintarea ei. Și dacă nu a prestat și mai mult cauza de bună samă nu a fost lipsa de puteri, fără lipsa de statute. Pentrucă statutele cele vechi, raportându-se numai la clerică, și fiind și altcum necorespunzătoare împregiurărilor nu s'au putut aplica, ear' cele noii nu sânt întărite încă, și așa soțietatea noastră a fost necesită ca o bună parte a timpului petrecut în ședințe să o consume cu satorirea normelor după cari să reguleze curentiile și funcționarea după putința normală a organismului ei.

Ca un semn de viul interes ce l-ați dovedit față de mijloacele trebuincioase la prosperarea soțietății amintim, că biblioteca s'au sporit în decursul acestui an cu 77 de opuri în 82 de volume, cu 41 de numeră din „Biblioteca poporală a Tribunei“ și cu mai multe piese musicale. Înmulțită astfel biblioteca soțietății noastre constă cu sfirșitul anului curent din 728 de opuri în 838 de volume, din amintita bibliotecă a Tribunei, din 4 piese musicale și din două partituri musicale, toate în prețul aproximativ de 3000 fl.

Starea finanțiară încă este mulțămitoare. În bani gata, depuși la „Antăia cassă de păstrare din Caransebeș“ avem 252 fl. 01 cr.
ear în pretensiuni sigure 109 „ 94 „

la oaltă dar suma de . 361 fl. 95 cr.

O parte a averii societății o constituie mobiliariul, adică două dulape, în care sînt depuse cărțile și unul în care se păstrează instrumentele și anume: contrabasul, violoncelul și violina într-una cu arcurile lor.

Pe lângă bibliotecă, membrilor societății li-a stat la dispoziție, și un frumos număr de jurnale românești de felurite cuprins, precum: Amicul familiei, Biserica ortodoxă, Biserica și Școala, Candela, Convorbiri literare, Economul, Foia diecesană, Gazeta Transilvaniei, Luminătorul, Preotul român și Tribuna. Dintr-acestea numai Economul și Convorbirile literare au fost plătite, iar celelalte toate ni-au venit gratuit. Drept aceea ne împlinim o plăcută datorie când pe această cale dăm expresiune celei mai adânci mulțămite a societății noastre, tuturor onoratelor Redacțiunii care au binevoit a-ne trimite gratuit prețurile lor jurnale. De asemenea mulțămim și Prea Sînției Sele Dluî Episcop diecesan Nicolae Popea pentru cartea intitulată: „Autocefalia bisericeii române“ și dluî avocat Coriolan Bredicean pentru cartea: „Die Kunst der Rede“ dăruite pe sama bibliotecii noastre.

Înfățișată fiind în liniamente generale starea societății noastre de lectură, cu sfîrșitul anului curent de gestiune, Comitetul își ia voia a cere să i-se dea absolutoriu pentru lucrarea ce a desfășurat-o în acest an.

Curanșebes, în 10/22 Iunie 1890.

George Popa,
președintele comitetului.

Petru Ieremia.
secretariul comitetului.

Jamul-Mic, 14. August 1890.

Dimitrie Ioanovicu, învățătorul comunal în Jamul-Mic în etate de 66. ani servind bisericeii și școalei 44. ani în calitatea susmenționată, s'a mutat la cele eterne în 11. l. c. st. v. ear în înmormîntarea s'a făcut în 12. adică Duminecă după meazăzi după ritul nostru străvechiu. La înmormîntare au celebrat trei preoți și anume: Ștefan Cioban paroch local, Terențiu Botta capelan local și părintele Ioachim Dabiciu din Lațunaș precum și dl învățătoriu Simion Savu din Gherman, luând parte mai toată comuna, bătrânii petrecând pre amicul și sfătuitortul lor; — cei dela 50 ani în jos pre părintele lor crescătoriu, — afară de aceea nenumărați oaspeți din comunele învecinate, dar mai numeroși oaspeți inteligenți din opidul Vêrșeț. Cuvîntul funebru, care a stors lacrimi din inimile tuturor celor prezenți, l-a ținut bravul capelan Terențiu Botta, în care a accentuat în mod demn de repozatul, zelul lui învățătoresc și bunăvoința lui cătră popor, ear pentru publicul român amintesc, că repozatul într- multe neperitoare fapte a fost factorul cardinal, carele a adus la îndeplinire despărțirea Românilor de Sêrbii din loc.

Pe repozatul îl deplînge neconsolabila-i soție cu doi fii minorenii. Fie-i țerina ușoară și memoria binecuvîntată.

Un participant.

Varietăți.

Prea Sînția Sa D. Episcop diecesan Nicolae Popea a sosit Vineri seara acasă dela Bpesta, unde a fost spre a participa la ședințele comitetului fundăciunii „Gozsdu“; eară astăzi, Duminecă dimineața, a plecat la Sibiu pentru ședințele Consistoriului mitropolitan.

Avis. Înscrierile la institutul teologic din loc pentru anul scolastic 1890/1 se fac la subscrisa direcțiune din 1—3 Septevre st. v. Cu această ocaziune se plătesc: didactru 10 fl.; pentru societatea de lectură 2 fl.; iar cei-ce vin pentru întâiadată încă 2 fl. taxă de inseriere. Ceeace se aduce la cunoștința celor interesați. Direcțiunea institutului teologic.

Biserica din Dolove. Precum Măntuitorul în ziua schimbării la față s'au fost suit pe un munte, așa și credincioșii români gr. or. din comuna *Dolove*, în această ziua sântă (6/18. August a. c.) cu mic cu mare au eșit cu litia afară pe vêrvul unei coline situate în apropiere de centrul comunei, pentru a lua parte la *sânțirea locului* și la facerea *primei săpături* simbolice pentru edificarea bisericeii noii imosante, în preț de preste 36,000 fl. Inimile Dolovenilor erau pline de bucurie și ferbinte rogări se înălțau cătră ceriu, vîzînd ei începutul realizării unei vechi dorințe a lor, pentru carea s'au luptat mulți ani cu abnegațiune; eară pătrunzătoarele cuvinte ale părintelui Aron Bartolomeiu, li-au rădicat spiritele în sferă mai înalte. Cântările le-a condus bravul învățătoriu local George Popovicu. În ziua următoare arhitectul diriginte a și început lucrările, anume nivelarea vîrfului de deal, pe carele se va zidi noaua biserică.

Medici români la congresul din Berlin. La congresul medical internațional din Berlin profesorul *Dr. Asaky* a fost denumit de președinte de onoare; *Dr. Alex. Obregia*, stipendist al statului român, este secretariu la secțiunea patologică. În lista conferențiarilor se află următorii medici din România: *Asaky, Babeș, Z. Petrescu, Obregia, Petrini Galatz, Stoicescu, Marcel, Crăinicean, Demostene, Felix Iulian, Oprescu.* A sosit mai târziu și profesorul de chirurgie dela facultatea din Bucuresci *Dr. Severean.* Din partea revistei „Spitalul“ asistă *Dr. Marinescu.* Pe tribuna preseii își are loc corespondentul „Progressului medical român“ din Bucuresci Melchior Hârșu.

Mulțămită publică. Corul vocal român din comuna Boeșa-Română vine prin aceasta a aduce mulțămita sa călduroasă mult onoratului domn *Coriolan Brediceanu*, pentru donul făcut pe seama acestui cor, constătatoriu din un fascicul intitulat: 12 melodii naționale, culese, armonizate și aranjate pentru cor mixt și piano de Gavriil Musicescu. Boeșa-Română în 12 August 1890. În numele corului vocal: *Demetriu Pruneș*, dirigintele corului.

În **causa Alumneului din Timișoara** reproducem următoarea serisoare a Prea S. Sale a dluî Episcop din Arad, adresată dluî administrator protopopesc Petru Anca.

Nr. 3187/1890. Mult onorate Domnule! Observând noi cu durere, cumcă numărul tinerilor nostri dela școalele medii de acolo, din an în an se împușină tot mai mult spre cea mai mare daună a viitorului nostru, și pârînduni-se, că cauza acestei împușinări va fi — într- altele —

și neputința multor părinți de a prevedea pe fii lor cu spesele recerute; ear alumneul nostru de acolo abia poate ajuta *patru* tineri de astă dată, pentru încurajarea și spriginirea tinerilor noștri din acele părți în măsură mai mare, ținem de bine, ca după ce alumneul de acolo a devenit sub Consistoriu, el să fie spriginit după putință și din partea Consistoriului, pentru ca așa să poată coresponde tot mai mult frumoasei sale mențiuni.

Spre scopul acesta Ve poftim pe pt. D^Ta a convoca comitetul alumneal la o consultare și a combina cu acel comitet: cât ajutoriu s'ar mai cere ca să se poată susține deocamdată vre-o 12 tineri în alumneu?

Mai departe a stărui să aflați o localitate corespunzătoare pentru un modest internat în care să se înquartizeze tinerii, și apoi un îngrigitoriu, supraveghietoriu seau prefect bun, cum ar fi unul dintre învățătorii noștri, seau alți fruntași de acolo, carele — între altele — ar desvolta în tineri tot mai mult și simțul religios, ținerea la biserică noastră națională.

În cazul acesta s'ar ajunge o creștere mai bună de cât în cortele străine, ear pe de altă parte s'ar face și oare-care cruțare în spese, ceea ce noi scim din esperință.

Resultatul acelor consultări și combinări în vederea timpului scurt ce mai este până la începerea prelegerilor școlare, să-l faci aici cunoscut cu toată graba. — Al pt. D^Tale — Arad, în 22. Iulie 1890., de binevoitoriu: *Ioan Meșianu* m. p. Episcop.

Cătră acestea se mai adauge vestea îmbucurătoare că Prea S. Sa a asemnat 1000 fl. v. a. spre ulterioara spriginire a alumneului. Ne bucurăm și laudăm părinteasca inimă. (Luminătoriu).

Hymen. Lună în 13/25. I. c. s'a cununat D. *Carol Ringeisen*, neguțătoriu în loc, cu Dșoara *Caterina Babeu*, fica Doamnei *Iosefina*, veduva reposatului ces. și reg. primtenente *Petru Babeu*. Felicitările noastre însurăteilor!

Diăr nou. Sub redacțiunea dlui Emeric Adreescu, învățătoriu și proprietariu în Beregseu, lângă Timișoara, a apărut în 1. August primul număr al noului diăr „*Juimea Română*“, foaie pentru cultivarea juimii și a tinerimi sătene. În lunile de vară apare de doae ori și în lunile de eamnă în fie-care Duminecă.

Incendiu. Orașul *Tokaj* a ars mai tot, după cum scriu jurnalele să fie remas numai 12. case; paguba încă nu se scie. — În *Logoj* a ars casa concetățeanului nostru *Ioan Peța*.

Soartea Ovreilor în Rusia. Pe Ovrei din Rusia i-au ajuns zile grele. Eată câte-va amănunte despre noua lege ce a adus-o guvernul rusesc față cu Ovrei din Rusia. În urma acestei legi-ordonanțe Ovreilor nu le este iertat să se stabilească decât în anumite orașe mai mari din 16. guvernamente. În provincie și la sate Ovrei nu pot să mai locuească pe viitoriu, ear Ovreul agronom sau zileriu e dat afară preste graniță. Vor fi scoși din Rusia toți acei Ovrei, care locuiesc în alte orașe, decât cele destinate pentru ei; și preste tot în urma acestei legi-ordonanțe numărul Ovreilor, care vor fi dați afară din Rusia, va întrece cifra de un milion.

Beuturile spirituoase în Rusia. După-cum anunță „*Novosti*“ țeranii din 22.988. comune rusesce au oprit vinderea beuturilor spirituoase. — O, dacă s'ar face și la noi așa!!!

Etatea arborilor. Profesorul și vestitul botanist Kerner în opera sa „*Pflanzenleben*“, scrie că:

Cupreius fastigiata trăesce 3000 de ani.

Taxus baccata trăesce 3000 de ani.

Castanul trăesce 2000 de ani.

Srejarul trăesce 2000 de ani.

Cedrul din Liban trăesce 2000 de ani.

Bradul trăesce 1200 de ani.

Teiul trăesce 1000 de ani.

Plopul trăesce 100 de ani.

Fagul trăesce 300 de ani.

Frasinul trăesce 200 de ani.

Carpenul trăesce 150 de ani.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoare la școala confesională gr. or. rom. de fete din **Ghilad**, protopresv. Ciacovei, comitatul Timiș, se escrie concurs cu termin de recurgere 30. zile dela prima publicare în „*Foaia diecesană*“.

Emolumintele sânt:

1. În bani gata 400 fl.
2. 28. metri de lemne, din care are a-se încălzi și sala de învățământ.
3. Pentru conferințele învățătoresce 10 fl.
4. Pentru admnarea generală 10 fl.
5. Scripturistica 7 fl.
6. 4. jugere de pământ de fênaț.
7. Cortel liber cu grădină intravilană și estravilană.

Competentele au să producă testimoniu de calificăciune pentru stațiune cu dotăciune de frunte sau foarte bună. Se vor preferi care sciu lucrul de mână și ceremoniile bisericesci.

Doritoarele de a recurge la acest post au a-și trimite recursele instruate conform statului organic bis. și a regulamentului pentru învățătorii și adresate comitetului parochial, M. On. D. adm. protopresviteral Aureliu Drăgan în Ciacova.

Învățătoarele recurente au să dovedească, că și-au plătit contribuțiunea, regularea apelor și equivalentul după pământul învățătoresc folosit.

În fine recurentele sânt poftite a se presenta în vre-o Duminecă s'au sêrbătoare în s. biserică.

Ghilad, 1. Iulie 1890.

[35] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan*, administrator ppresviteral.

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala conf. gr. or. rom. din **Dragsina**, protopresviteratul Jebelului, se escrie concurs cu termin până în 6/18 Septemvrie a. c.

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. În bani gata 150 fl. 51 cr.
2. 12:50 Hl. de grâu și 6:25 Hl. de cucuruz.
3. Pentru lemne din care are a se încălzi și școala 24 fl.
4. 5. jugere de pământ arătoriu.
5. 1. juger de grădină intravilană cu o chilie de locuit și cu un stal pentru vite.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite recursurile provăzute cu documentele prescise la Oficiul protopresv. gr. or. rom. al Jebelului, până la termenul indicat.

Alesul învățătoriu este îndetorat a duce scripturistica în comitetul și sinodul parochial.

Dragșina, în 17. Iulie 1890.

[38] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul districtual.

Concurs.

Să escrie conform ordinăciunei Venerabilului Consistoriu diecesan dto 25. Iulie a. c. Nr. 1997. B. pentru vacanta parochie de clasa III-a din comuna **Secaș**, în ppviteratul Oraviței, comitatul Caraș-Severinului, cu termen până la 2. Septemvrie a. c. st. vechiu în care zi va fi și alegerea.

1. Două sesiuni. pământ arătoriu.
2. 60 cr. de fie-care casă și stolele îndatinat de la 166. case.
3. Cuartir liber în casa parochială provăzută și cu edificii economice și cu donă intravilane.

Recurenții sânt avisați, ca recursurile ajustate conform statutului organic și regulamentului pentru parochii, adresate comitetului parochial, să le trimită oficiului protopresviteral din Oravița, ear în vre-o Duminecă sau sârbătoare să se prezenteze la s. biserică pentru de a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare.

Secaș, în 30. Iulie 1890.

[41] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu *Alisandru P. Popoviciu*, administrator protopresviteral.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română de prunci din **Ghilad**, protopresviteratul Ciacovei, comitatul Timiș, se escrie concurs cu termen de recurgere până în 14:26 Septemvrie a. c.

Emolumintele sânt:

1. În bani gata 450 fl.
2. 32. metri de lemne, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ.
3. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
4. Pentru adunarea generală 10 fl.

5. Scripturistica 7 fl.

6. Dela fie-care înmormântare unde va participa 50 cr.

7. 4. jugere de pământ arătoriu.

8. Cortel liber cu grădină intravilană.

Competenții la acest post au să dovedească că au pregătire de 4. clase gimnasiale cu succes foarte bun și testimoniu de calificăciune pentru stațiune cu dotăciune de frunte sau foarte bună, cunoscând și musica vocală și instrumentală, ca, pelângă îndeplinirea funcțiunei de cantor bisericesc, să poată conduce și corul vocal.

Alesul învățătoriu va avea a duce afacerile scripturistice ale comitetului și sinodului parochial, pentru cari va primi osebită remunerațiune.

Doritorii de a recurge la acest post vor subșterne recursurile lor provăzute cu documentele prescise conform statutului org. bis. și a regulamentului școlariu, adresate comitetului parochial. M. On. D. Aureliu Drăgan, adm. protopresviteral în Ciacova.

Învățătorii recurenți au să dovedească că și-au plătit contribuțiunea, regularea apelor și equivalentul după pământul învățătoresc folosit.

În fine recurenții sânt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică.

Ghilad, 1. Iulie 1890.

[34] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan*, administrator ppresviteral.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din **Margine**, cu filia Zorană în protopresviteratul Făgetului, comitatul Căraș-Severin, se escrie concurs cu termen până în 6:18 Septemvrie a. c.

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. În bani gata 176 fl. 74 cr.
2. Pentru conferințe 6 fl.
3. Pentru scripturistica 5 fl.
4. Pentru servitoriul școlăi 9 fl.
5. 12 $\frac{1}{2}$ Hectolitre de grâu și 12 $\frac{1}{2}$ Hectolitre de cucuruz în natură.
6. 40. metri de lemne în natură aduse la școală.
7. Locuință liberă în edificiul școlăi cu grădină de un juger.

Cei-ce doresc a dobândi acest post își vor trimite recursurile provăzute cu documintele prescise și adresate comitetului parochial din Margine cu filia Zorană, la oficiul protopresviteral gr. or. român al Făgetului, până la termenul deschis.

În fine recurenții sânt poftiți a-se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică.

Margine, în 10. Iunie 1890.

[36] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, m. p. protopresviter tractual.

Concurs.

Se escrie conform ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan dto 26. Maiu a. c. Nr. 1293. Șc. pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din comuna **Gorua**, protopresviteratul Oraviței, comitatul Căras-Severinului, cu termin până la 6/18 Septembrie a. c.

Emolumintele sânt:

1. În bani gata 300 fl. v. a.
2. Pentru participarea la conferințele învățătoresci 10 fl.
3. Lemne pentru învățătoriu 16. metri 24 fl.
4. 2. jugere de livadă pământ de clasa III-a.
5. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ 16. metri 24 fl.
6. Pentru curator 8 fl.
7. Cortel liber și o grădină intravilană de 600 °□.

Doritorii de a ocupa acest post sânt avisați a și trimitte recursele, ajustate cu toate prescriesele documente, adresate comitetului parochial prea on. oficiu protopresviteral din Oravița; totodată comitetul parochial dorește ca competenții să se prezenteze în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică.

Gorua, în 28. Iulie 1890.

[40] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Alisandru Popoviciu*, administrator protopresviteral.

Concurs.

Conform decisului Ven. Consistoriu diecesan din 26. Maiu a. c. Nr. 420. S. se escrie concurs pentru întregirea postului de adiunct învățătoresc pe lângă emeritul învățătoriu Marcu Borlovan din **Logojel**, cu termin până la 6/18 Septembrie a. c.

Emolumentele acestui post sânt:

1. Jumătate din salariul de 300 fl. = 150 fl.
2. Paușal de scris 10 fl.
3. Paușal pentru conferințele învățătoresci 7 fl.
4. Paușal pentru îngrijirea școalei 15 fl.
5. Taxele dela înmormântări circa 20 fl.
6. 28. metri de volum de lemne în natură seau în bani gata 70 fl.
7. Cortelul învățătoresc întreg cu grădină de un juger de mare.

Eară după moartea emeritului învățătoriu, Marcu Borlovan, toate emolumentele ce le are densus se atrag la salariul învățătoresc.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și subștearnă recursele provăzute cu documentele prescriese și adresate comitetului parochial la oficiul protopresviteral gr. or. rom. al Logojului.

Recurenții vor avea după prealabila încunoscintare a protopresviterului a se presenta în vre-o Duminică înaintea alegătorilor. Competenții carii posed cunoscintele spre a conduce corul vocal vor fi preferiți.

Logojel, în 24. Iunie 1890.

[37] 3—3

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu*, ppresviter.

Neguțătoria CAROL RINGEISEN

„La cănele alb“

în Caransebeș.

Subsemnatul am onoare a face cunoscut on. public, c'am primit filiala de neguțătorie dela dl Carol Schwab, situată în piațul Francisc Iosif lângă otelul „Strugure“.

Neguțătoria mea este bine asortată cu tot felii de mărfuri coloniale, de culori și de Nürenberg.

Rog onor. public de a me onora cu comandele sele și se va convinge despre promptitudinea și acurateța, cu care va fi servit pelângă prețurile cele mai moderate.

Cu distinsă stimă

[42] 1—3

Carol Ringeisen.

Am onoare a face cu tot respectul cunoscut, că am deschis pe piața din loc în strada principală în casa dlui Halle lângă hotelul Pomul verde o

arginterie și orologerie

efectuind toate lucrurile, care cad în meseria aceasta, real și foarte eftin.

Recomendându-mă bunei voințe a onoratului public sânt

cu toată stima

Emilian Gross,

[43] 1—4

argintariu și orologieriu.

